

Z á k l a d n á š k o l a, Ľ u t i n a 4, 0 8 2 5 7

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

INOVOVANÝ

V každom človeku je slnko – len ho nechaj horieť!

Sokrates

Predkladateľ programu:

Názov školy: Základná škola
Adresa: Ľutina 4, 082 57
IČO: 37876376
Riaditeľ školy: Mgr. Ján Sciranka
Koordínátor pre tvorbu ŠkVP: PhDr. Milina Čorňáková
Kontakty: zs@zslutina.edu.sk , 051/4596234

Zriaďovateľ

Názov: Obecný úrad Ľutina
Adresa: Ľutina, 082 57
Kontakty: Vladimír Lelovský, starosta obce, 0918/475
922

Platnosť programového dokumentu: od 01. 09. 2015

Podpis riaditeľa:

Platnosť dokumentu dňa	Revidované	Zmeny, inovácia, dôvod
-----------------------------------	-------------------	-------------------------------

1. 9. 2016	31.8. 2016	Doplnenie IŠkVP pre 2. a 6. ročník ZŠ a 5. ročník špeciálnych tried
1. 9. 2017	31. 8. 2017 2.7.2018	Doplnenie IŠkVP pre 3. a 7. ročník ZŠ a ročník špeciálnych tried Špeciálne triedy majú samostatný dokument IŠkVP

Údaje o počte žiakov a personálnom obsadení sa v dokumente každoročne aktualizujú.

1. Charakteristika školy

Základná škola v Ľutine je plnoorganizovaná. V školskom roku 2017/2018 má 140 žiakov z obcí Ľutina, Olejníkov a Jakovany. Žiaci sa vzdelávajú v deviatich ročníkoch a v dvanástich triedach, z toho sú dve špeciálne triedy. Priemerný počet žiakov v triedach je 11,7. Vyučovacím jazykom je slovenský jazyk.

Základná škola má kvalitné personálne obsadenie, všetci jej pracovníci spĺňajú kvalifikačné predpoklady odbornej a pedagogickej spôsobilosti. V ZŠ pracuje 16 pedagogických zamestnancov, z toho 5 vyučuje na I. stupni, 8 na druhom stupni, 2 špeciálne pedagogičky a 1 asistentka učiteľa. Súčasťou učebni je posilňovňa, školská dielňa, školská kuchynka, jazykové laboratórium a počítačová miestnosť. V škole je školská knižnica, ktorá je každoročne dopĺňaná knihami pre žiakov a odbornou literatúrou pre pedagógov.

Základná škola v Ľutine sa nachádza v peknom a tichom prostredí pod Čergovom. Školský areál je ozdobený parkom, v ktorom sú vysadené rôzne dreviny, slúžiace aj na terénne vyučovanie. Pri škole je trávnaté športové ihrisko, ktoré žiaci využívajú na pohybové aktivity a relax počas prestávok v letnom období. Za školou rastú ovocné stromy. Vždy v jeseni sa žiaci spolu s vyučujúcimi zúčastňujú zberu a ovocie konzumujú v škole až do zimy. Od školského roku 2011/2012 si žiaci spestrujú vyučovacie hodiny v ekoučebni, ktorá je tiež pri školskom parku. Popri školskom areáli tečie potôčik Martinov a častými návštevníkmi okolia školy sú aj lesné zvieratá.

2. Stratégia školy a vymedzenie jej poslania, funkcií a cieľov

Stratégia školy a vymedzenie jej poslania je zadefinované priamo v zákone o výchove a vzdelávaní. Vedenie školy a pedagogický zbor majú jasnú predstavu o zlepšovaní výchovno-vzdelávacieho procesu.

Škola podporuje vyučovanie pomocou didaktickej techniky, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoba výstupov, praktickú výučbu.

Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Našou snahou je vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby, napr. exkurzie, športové aktivity či jednoduché projekty. Nadanie žiakov v jednotlivých oblastiach rozvíjať do maximálnej možnej miery. Viac sa sústreďujeme na samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládnutie učiva. Pre zvýšenie vnútornej motivácie žiakov sa zameriame na pozitívne hodnotenie ich výkonu.

Odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami ich rodičom a pedagógom zabezpečí škola formou spolupráce s CPPPa P v Sabinove a CŠPP

v Lipanoch . Súčasťou práce školy je sústavná spolupráca so Združením rodičov a Radou školy ZŠ v Lutine s cieľom zosúladiť činnosť školy s predstavami rodičov, a potrebami detí.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli :

primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa, jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva, záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Zámery nižšieho sekundárneho vzdelávania sú tieto očakávania od žiaka:

osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou,

mať záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy,

osvojiť si a využívať efektívne stratégie učenia sa,

nadobudnúť primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce,

mať rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.

3. Školský stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním ŠkVP

Absolvovaním ŠkVP na našej škole získa žiak **nižšie sekundárne vzdelávanie - ISCED 2 (druhý stupeň základnej školy)**

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelávanie.

Základom nižšieho sekundárneho vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom - vyššom sekundárnom vzdelávaní.

4. Vlastné zameranie školy

Sme malá škola s dlhoročnou tradíciou. Naším hlavným cieľom je nielen byť vzdelaný ale aj pripravený na život. Vzdelanie i úspechy majú svoj skutočný zmysel práve tam, kde sa so vzdelaním spája i múdrosť a dobrota srdca, charakternosť a vzájomné medziľudské vzťahy. Naša škola je priateľská k deťom a rešpektujeme práva a potreby všetkých žiakov. Kvalifikovaný pedagogický zbor zabezpečuje vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov, kde sa žiaci vzdelávajú v anglickom jazyku už od prvého ročníka, v piatom ročníku je druhý cudzí jazyk nemecký. Dobré vybavenie dvoch počítačových učební umožňuje žiakom vzdelávať sa v oblasti informatiky, rovnako rozvíjame finančnú gramotnosť a komunikačné schopnosti. Dbáme aj na fyzický vývoj žiakov, ktorí majú možnosť absolvovať plavecký a lyžiarsky kurz a pomocou projektov v nich formujeme zdravý životný štýl. Škola sa zapája do rôznych súťaží a olympiád, organizujeme náučné exkurzie zaujímavé školské výlety. Žiaci prvého stupňa sa zúčastňujú školy v prírode. O našich úspechoch svedčí nielen dobré umiestnenie našich žiakov na stredných školách, ale aj porovnateľné výsledky v testovaní 9 s inými školami. V žiakoch upevňujeme cit pre ochranu životného prostredia nielen prostredníctvom Dňa Zeme ale aj separovaním odpadu a zapojením sa do súťaže organizovanej spoločnosťou Milk agro.. Ponúkame pestrú paletu krúžkov v školskom stredisku záujmovej činnosti, ktoré môžu deti navštevovať. Pedagógovia sa naďalej vzdelávajú, čím si nielen zvyšujú svoju kvalifikáciu ale hlavne prinášajú inovácie do výchovno-vzdelávacieho procesu, čím robia tento proces

pútavejším a zaujímavejším pre žiakov. Snažíme sa vytvárať rodinnú atmosféru, rozvíjať sociálne a osobnostné predpoklady žiakov tak, aby bolo každému umožnené zažiť úspech.

5. Profil absolventa základnej školy

Absolvent primárneho a nižšieho sekundárneho stupňa vzdelania na našej škole svojím vystupovaním robí dobré meno školy, je schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, je schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, je schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vie uzatvárať kompromisy, je schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, pozná metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutuje o prírodovedných otázkach, má schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, má schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovláda slovenský jazyk, sám sa stará o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovláda na úrovni A1 a B1 dva svetové jazyky, má schopnosť vnímať umenie, snaží sa porozumieť mu a chráni umelecké prejavy, je si vedomý svojich kvalít, je pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním všeobecno-vzdelávacieho programu po skončení 4. ročníka základnej školy. Dokladom o získaní primárneho vzdelania je vysvedčenie. Absolvent primárneho vzdelávania plynule pokračuje v ďalšom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania:

má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, finančnej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti,

- získa predpoklady, aby si vážil sám seba i druhých ľudí,
 - osvojí si základy používania materinského, štátneho jazyka a cudzieho jazyka,
 - vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou a ústnou formou,
 - uplatňuje dobré vzťahy so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
 - rozumie používaným textom,
 - používa základné matematické myslenie,
- pozná základné ľudské hodnoty a potreby
- je pripravený pýtať sa a hľadať odpovede,
 - vie používať vybrané informačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
 - dokáže adekvátne veku vyhľadávať informácie na internete,
- aplikuje poznatky získané z používania IKT technológii,
- pozná pravidlá spoločenskej komunikácie
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície.

Absolvent primárneho vzdelávania v našej škole bude pripravený prechodom na II. stupeň na nižšie sekundárne vzdelávanie.

Absolvent nižšieho stredného vzdelania:

- aktívne vie vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu vo vzťahu k učiteľom, rodičom a ostatným ľuďom

- na primeranej úrovni dokáže komunikovať v dvoch cudzích jazykoch
- má a využíva primeranú slovnú zásobu
- využíva matematické a prírodovedné vedomosti a zručnosti na riešenie praktických problémov
- hľadá a navrhuje rôzne spôsoby riešenia problémov,
- ovláda základy práce s počítačom,
- vie vyhľadať a využiť informácie,
- pozná riziká spojené s užívaním IKT,
- je tvorivý,
- váži si ostatných ľudí,
- vie ovplyvňovať svoje emócie,
- vie sa postarať o svoje fyzické a psychické zdravie,
- pozná svoje základné práva a povinnosti,
- chráni svoje zdravie a správa sa v súlade s BOZP,
- vie oceniť krásu kultúrnych a prírodných pamiatok, pozná dôvody ich ochrany,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu,
- vie uplatňovať zásady finančnej gramotnosti,
- pozná hodnotu vecí ako výsledku práce a pracovnej činnosti,
- má spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa.

Po získaní nižšieho sekundárneho vzdelávania môže žiak našej školy pokračovať v štúdiu na akomkoľvek type strednej školy poskytujúce vyššie sekundárne vzdelanie.

6. Organizačné formy a metódy vyučovania

Vo vyučovacom procese je nutné na vzbudenie záujmu žiakov o učebné činnosti využiť predovšetkým **motivačné metódy**, ako je

motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia)

motivačný rozhovor, motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)

motivačná demonštrácia (reprodukcia umeleckého diela, model prírodniny, fyzikálny a chemický experiment a pod.)

Pri vytváraní nových poznatkov a zručností je potrebné využívať **expozičné metódy**, predovšetkým

rozprávanie
vysvetľovanie
rozhovor
beseda

Významné miesto majú **problémové úlohy**, ku ktorým patrí:

heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)

projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma)

Projektové vyučovanie je efektívny spôsob výučby, pri ktorom môžeme využívať niektoré progresívne didaktické metódy ako je problémové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, diskusia. Samotná realizácia projektovej formy vyučovania na hodinách nie je pevne stanovená a preto ani neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovacej hodiny. Zdrojom nadobúdania a rozvíjania vedomostí žiakov pri projektovej metóde vyučovania je riešenie projektov a praktických pracovných úloh. Projekt má 4 základné kroky:

1. Zámer – samotný podnet a spracovanie
2. Plánovanie – vytýčenie základných tém a okruhov, určenie činností, rozdelenie úloh skupinám, alebo jednotlivcom, časový plán
3. Uskutočnenie – vlastné riešenie projektovej úlohy, návrh alternatív, výber najvhodnejšej alternatívy. Ide o samostatnú tvorivú činnosť žiakov, učiteľ vystupuje len ako pomocník, oponent.
4. Hodnotenie – orientuje sa hlavne na detské hodnotenie priebehu celého projektu, prezentáciu jej výsledkov, hodnotenie práce zo strany učiteľa

Na realizáciu cieľov vyučovania je dôležité klásť dôraz na praktické aktivity práca s knihou, textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v texte, vyhľadávanie triedenie, využívanie podstatných informácií manipulácia s predmetmi(chemický, biologický a fyzikálny model, pracovné náradie a pod.) experimentovanie(reálne experimenty vo fyzike ,chémii, biológii a technike) samostatné učenie prostredníctvom IKT

Z aktivizujúcich metód sú vhodné

diskusia (vzájomná výmena názorov, argumentovanie)

inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie)

didaktické hry

dramatizácia

situačná metóda

kooperatívne vyučovanie - forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania:

metódy opakovania a precvičovania –

ústne

písomne

opakovanie s využitím učebnice

domáce úlohy

Z organizačných foriem sa uplatňuje vyučovacia hodina

základného

fixačného

motivačného

expozičného

aplikačného

diagnostického typu

Exkurziu volí učiteľ na základe dostupnosti, podmienok školy alebo možností regiónu.

7. Učebné osnovy

ISCED 1

1. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Prvouka

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Zábavná angličtina

Príloha A.1

Dopravná výchova

Príloha A.2

2.ročník

Slovenský jazyk a literatúra

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha A.3

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Prvouka

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Náboženská výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Zábavná angličtina

Príloha A.4

Domov a práca

Príloha A.5

3.ročník

Slovenský jazyk a literatúra

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha A6

Anglický jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Informatika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Prírodoveda

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet

Vlastiveda

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Náboženská výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet

Pracovné vyučovanie

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

ISCED 2

5. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Anglický jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Informatika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Biologia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Dejepis

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Geografia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Náboženská výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Technika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Vytvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Nemčina hrou

Príloha B.1

Občianska výchova

Príloha B.2

Rodinná výchova

Príloha B.3

6. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Anglický jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Informatika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Fyzika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Biológia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha B.4

Dejepis

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Geografia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Občianska náuka

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Náboženská výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Technika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Nemčina hrou

Príloha B.5

Výchova k zdraviu

Príloha B.6

7. ročník**Slovenský jazyk a literatúra**

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha B.7

Anglický jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Nemecký jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Matematika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Informatika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Fyzika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha B.8

Chémia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Biológia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Dejepis

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Geografia

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Príloha B.9

Občianska náuka

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Náboženská výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Technika

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Hudobná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Výtvarná výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Telesná a športová výchova

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

8. UČEBNÝ PLÁN PRE 1. – 9. ROČNÍK ZŠ LUTINA
s vyučovacím jazykom slovenským

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie sekundárne vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8 1	7 2	7 1	31 4 35	5	5	4 1	5	5 0,5	24 1,5 25,5
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
	<i>zábavná angličtina</i>	1	1			2						
	nemecký jazyk								2	2	2	6
	nemčina hrou						2	2				4
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4 1	5 0,5	21 1,5 22,5
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1 0,5	2	1	6 0,5 6,5
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1 1	2	1	1	7 1 8
	<i>výchova k zdraviu</i>							1				1
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	3	6
	geografia						2	1	1 0,5	1	1	6 0,5 6,5
	občianska náuka							1	1	1	1	4
	<i>mediálna výchova</i>										1	1
	<i>rodinná výchova</i>						1					1
	<i>domov a práca</i>		1									

	dopravná výchova	1				1						
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	4						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	26	127
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8	3	4	4	3	4	19
	spolu (∑)	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Legenda: základné hodiny

 voliteľné (disponibilné) hodiny

Poznámky k učebnému plánu pre primárne vzdelávanie :

V zimných mesiacoch sa na hodinách telesnej a športovej výchovy realizuje bežkovanie. Škola organizuje pre 1. ročník školu v prírode v trvaní 5 dní.

Poznámky k učebnému plánu pre nižšie sekundárne vzdelávanie :

Telesná a športová výchova sa v 8. a 9. ročníku spája (Vyhláška 320/2008 Z.z. § 15).
V zimných mesiacoch sa na hodinách telesnej a športovej výchovy realizuje bežkovanie.
Náboženská výchova sa spája v 3. a 4. ročníku. (Vyhláška 320/2008 Z.z. § 15).
Škola organizuje týždenný lyžiarsky kurz pre žiakov 8. ročníka.
V predmete technika v 5. a 6. ročníku sú vyčlenené 2 vyučovacie hodiny tematickému okruhu ekonomika domácnosti.
Škola zaradila do svojho ŠKVP ako druhý cudzí jazyk nemecký a vyučuje sa od 5. ročníka.

8. Vyučovací jazyk podľa § 12

Vyučovacím jazykom našej školy je slovenský jazyk.

9. Personálne zabezpečenie chodu školy

Personálne zabezpečenie vzdelávania v oblasti ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie tvorí:

- riaditeľ školy
- zástupkyňa riaditeľa školy
- výchovná poradkyňa
- triedni učitelia pre daný počet tried

- pedagogickí zamestnanci s potrebnou odbornosťou a kvalifikáciou
- prevádzkoví pracovníci zabezpečujúci chod školy, ekonomickú oblasť, administráciu, čistotu a údržbu.

Všetci naši pracovníci spĺňajú požadovanú odbornú a pedagogickú spôsobilosť, ktorá je od nich požadovaná pri konkrétnom pracovnom zaradení.

Pedagóg /zamestnanec	Funkcia
Mgr. Ján Sciranka	Riaditeľ ZŠ
PhDr. Milina Čornáková	Zástupkyňa RŠ
Mgr. Mária Baňasová	Učiteľka
MVDr. Iveta Gurková	Učiteľka /výchovná poradkyňa
Mgr. Janka Molčanová	Učiteľka
Mgr. Ľudmila Gürtlerová	Učiteľka
Mgr. Peter Il'kiv	Učiteľ
Mgr. Martin Kozej	Učiteľ
Mgr. Vladimír Krajňák	Učiteľ
Mgr. Denisa Dudová	Učiteľka
Mgr. Barbara Lešková	Učiteľka
Mgr. Nicole Pulšćáková	Učiteľka
Mgr. Alena Sakalová	Učiteľka
Mgr. Marcel Černický	Učiteľ
Mgr. Anna Timurová	Učiteľka
Zuzana Piskurová	Pedagogická asistentka učiteľa
Jana Kruľová	Školníčka
Jarmila Daňková	Upratovačka
Emília Semančíková	Ekonomka
Matúš Balik	Údržbár

10. Materiálno-technické a priestorové podmienky

Škola je dobre vybavená dostupnými učebnicami a učebnými pomôckami, pri výučbe niektorých predmetov je využívaný výukový softvér. Pre ďalšie štúdium a prácu žiakov i pedagógov je k dispozícii školská knižnica so študovňou, 2 učebne IKT s možnosťou prístupu na internet. V druhej učebni bola zriadená laboratórna učebňa, ktorá slúži na výučbu cudzích jazykov. Literatúra, učebnice a učebné pomôcky sú priebežne dopĺňané o nové. V súčasnosti sú niektoré triedy vybavené notebookom, dataprojektorom a plátnom, ktoré pedagógovia aktívne využívajú vo výchovno-vzdelávacom procese. Vďaka zapojeniu pedagógov do vzdelávacích programov prostredníctvom ŠPÚ a MPC a projektov učiteľia obdržali notebooky, ktoré využívajú pri svojej pedagogickej práci.

Na vyučovanie technickej výchovy je využívaná štandardne vybavená miestnosť školskej dielne, kde žiaci majú možnosť rozvíjať svoje manuálne zručnosti. Škola disponuje aj špeciálnou učebňou - kuchynkou s dobre vybavenými spotrebičmi a pomôckami na hodinu.

Od roku 2012 je v areáli školy zriadená ekoučebňa a školské arboretum, ktoré umožňujú žiakom a učiteľom realizovať vyučovanie v prírode. Žiaci majú možnosť stravovať sa v školskej jedálni, ktorá sa nachádza v budove Cirkevnej materskej školy Jozafáty v Ľutíne. S domácimi úlohami pomôžu asistentky v školskej klubovni.

Celoročne sa pravidelne revitalizuje a esteticky upravuje priestor v areáli školy. V triedach a na chodbách sú aktualizované informatívne a výchovno- vzdelávacie nástenky. Celkový pozitívny dojem vytvárajú okrasné rastliny. Na informačných tabuliach majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Vo vstupnej časti

hlavnej budovy - vo vitrínkach – sú umiestnené poháre získané v rôznych súťažiach a olympiádach.

11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a učiteľov

Nositelmi výchovy k bezpečnému konaniu a správaniu a k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v škole sú všetci pedagogickí pracovníci školy. Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia sa uplatňuje už v existujúcich témach jednotlivých predmetov. Úlohou učiteľa je viesť žiakov k dodržiavaniu zásad bezpečného konania a správania a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, k dodržiavaniu hygienických zásad, pomáhať v prípade zdravotnej alebo inej núdze, dodržiavať dopravné a požiarne pokyny.

Žiaci spoznávajú zásady správneho životného štýlu podporujúceho zdravie, orientujú sa v školskom prostredí, naučia sa konať v prípade mimoriadnych udalostí a poranení, spoznávajú požiadavky správnej životosprávy, dôsledky pitia alkoholu a fajčenia, nebezpečenstva užívania a šírenia drog. Žiakov učiteľ oboznamuje so zásadami bezpečného konania a správania pri hrách, športových činnostiach, výletoch, exkurziách a pri záujmových činnostiach. Žiaci okrem tém v jednotlivých predmetoch sú s ochranou zdravia a bezpečnosťou oboznamovaní na začiatku školského roka, pred akciami organizovanými školou, pred začatím cvičenia a práce v laboratóriách a dielňach. Rodičia sú na triednych aktívoch oboznámení so školským poriadkom. Pracovníci školy absolvujú raz ročne školenie bezpečnostným technikom o bezpečnosti pri práci a požiarnej ochrane. Bezpečnostný technik školí aj všetkých novoprijatých pracovníkov. BOZP je zahrnuté vo vnútornom poriadku školy, prevádzkových poriadkoch BOZP a školskom poriadku. Robia sa pravidelné revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov, hasiacich prístrojov a hydrantov, telocvičného náradia pred každou vyučovacou hodinou.

Pre školskú kuchynku, odborné učebne, laboratória, posilňovňu sú vypracované a na viditeľnom mieste umiestnené prevádzkové poriadky, s ktorými sú oboznámení žiaci, pedagogickí pracovníci a nepedagogickí pracovníci školy.

12. Vnútny systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov sa bude vychádzať z Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl schválených MŠ SR dňa 01. 05. 2011 pod číslom 2011-3121/12824:4-921. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Okrem sumatívneho hodnotenia sa budeme orientovať aj na formatívne hodnotenie, ktorého súčasťou je sebahodnotenie žiaka. Vedenie školy bude dbať nato, aby pedagogickí zamestnanci pri hodnotení dodržiavali úzku spätosť s edukačnými cieľmi vyučovacej hodiny a spôsobom učenia (metódy, formy, učebné činnosti). Pri hodnotení budeme rešpektovať vyváženosť hodnotenia ústneho prejavu, písomných prác, projektov. Všetky predmety okrem náboženskej výchovy sú klasifikované. Popri písomnom hodnotení chceme využívať aj slovné hodnotenie žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

13. Vnútroň systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Hodnotenie pedagogických zamestnancov školy vyplýva zo Zákona 317/2009 Z. z., § 52 a z pracovného poriadku pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy, článku 26, odstavce 1) až 5) a článku 26a. Výsledky, kvalitu a výkon pedagogickej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov hodnotí vedenie školy podľa vydananej smernice. Celkové hodnotenie pedagogických zamestnancov sa skladá z komplexu viacerých hodnotení. Ide o spätnú väzbu a hodnotenie pedagogického zamestnanca vedením školy, sebahodnotenie a sebareflexiu pedagogického zamestnanca, hodnotenie pedagogického zamestnanca štátnou školskou inšpekciou. Vedenie školy, bude uplatňovať pri hodnotení demokratické princípy v personálnej práci. So zamestnancami školy sa budú realizovať hodnotiace rozhovory s cieľom poznať ich sebahodnotenie a sebareflexiu. Hodnotiace rozhovory s pedagogickými zamestnancami školy sa budú realizovať nielen po hospitácii vyučovacej hodiny, ktorá je súčasťou kontrolnej činnosti vedenia školy, ale aj v pravidelne, najmenej raz za školský rok. Na základe hodnotiacich rozhovorov bude vedenie školy realizovať celkové hodnotenie zamestnanca. Pre účely hodnotenia sú vypracované hodnotiace hárky zamestnanca, ktorý vyplní zamestnanec, jeho priamy nadriadený, ktorým je zástupca riaditeľa školy a ktorý schváli riaditeľ školy. Vedenie školy vypracovalo kritéria pre hodnotenie pedagogických zamestnancov, ktoré sú spracované do hodnotiaceho hárku zamestnanca. Jedenkrát v roku sa uskutočňuje na základe týchto kritérií hodnotenie pedagogického zamestnanca pri osobnom pohovore s priamym nadriadeným, ktorým je zástupca riaditeľa školy.

Metódy kontrolnej činnosti: pozorovania, hospitácie a pohospitačné pohovory, ukladania opatrení a kontrola ich plnenia, osobné pohovory minimálne jedenkrát za rok a spoločná analýza práce zamestnanca, výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje, výsledky v žiackych súťažiach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň škôl, sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa, hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti, sebahodnotenie, sebareflexia.

14. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Škola v súlade s príslušnými legislatívnymi opatreniami bude nielen zapájať svojich pedagogických zamestnancov, ale aj podporovať ich vzdelávanie. Za týmto účelom vypracováva ročné plány kontinuálneho vzdelávania. Pri plánovaní kontinuálneho vzdelávania sa riadi aj odporučeniami pedagogicko-organizačných pokynov na príslušný školský rok. Cieľom školy je umožniť učiteľom rozšíriť si vzdelanie pre novoutvorené predmety a prierezové témy. Taktiež absolvovať funkčné vzdelanie vedúcich pracovníkov a umožniť im rozšírenie zručnosti a spôsobilosti vo vedúcich funkciách. Vzhľadom na vyhlásenie Ministerstva školstva školský rok 2016/2017 ako Roka čitateľskej gramotnosti naša škola zaradila do plánu kontinuálneho vzdelávania aktualizáciu vzdelávania zameranú na čitateľskú gramotnosť.

15. Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP)

Každé dieťa so špeciálnymi vzdelávacími potrebami má právo navštevovať bežnú školu a získať informácie a poznatky jemu prispôsobenými prístupmi a metódami. Snaha o integrované vzdelávanie detí so ŠVVP v bežných školách je v súčasnosti celosvetovým

trendom. Jeho podstatu tvorí myšlienka kladúca dôraz na humanitu, ľudské práva, rovnosť medzi ľuďmi a úctu ku každému človeku a jeho hodnotám.

ZŠ rešpektujúc záväzné legislatívne normy (Zákon 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov) umožňuje zákonným zástupcom dieťaťa so zdravotným znevýhodnením začleniť svoje dieťa do bežnej školy v rámci odborných personálnych a materiálnych možností.

Školská trieda je prostredím mimo rodiny, v ktorom žiak prežíva určité obdobie svojho života. Škola a učitelia vytvárajú takú atmosféru a klímu v triede, ktorá pozitívne ovplyvňuje úroveň žiaka so ŠVVP. Každý žiak je prijímaný a vítaný so svojimi odlišnosťami telesného, zmyslového, mentálneho, etnického či kultúrneho charakteru. Na základnej škole v Ľutíne sa uplatňuje individuálny prístup k týmto žiakom, čo je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. Rovnako týmto žiakom sa poskytuje potrebná špeciálnopedagogická starostlivosť. ZŠ má zabezpečené aj stavebné predpoklady- bezbariérový vstup.

Na ZŠ je realizované inkluzívne vzdelávanie (ZŠ zapojená do projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit.) podporujúce vznik vzťahov novej kvality, pričom vedenie školy a učitelia prihliadajú na kultúrnu identitu, rodovú rovnosť, jazykové vybavenie, špeciálne potreby a iné individuálne danosti detí a podnecujú kritické myslenie na akceptáciu inakosti a vyvrátenie zakorenených predsudkov.

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením:

- a) žiak so zdravotným postihnutím
- b) žiak chorý alebo zdravotne oslabený
- c) žiak s vývinovými poruchami
- d) žiak s poruchou správania

2. žiak so sociálne znevýhodneného prostredia: žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa alebo žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami- je žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby.

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba- je požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Za žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej škole alebo strednej škole je možné považovať len takého žiaka, ktorému príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu. Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu je súčasťou formulára Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v MŠ, ZŠ, SŠ a v špeciálnej škole platné od 1.9.2015 (tlačivo je dostupné v knižnici vzorov pedagogickej dokumentácie na stránke <http://formulare.iedu.sk/?akcia=dokument>).

Žiak, ktorý sa na základe výsledkov zo psychologického vyšetrenia nachádza v pásme podpriemeru (vrátane tzv. hraničného pásma), nie je žiakom so zdravotným znevýhodnením.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so ŠVVP so zdravotným znevýhodnením:

a) 2 špeciálne triedy (§94 ods. 1, písmeno b), č. 1 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výchova a vzdelávanie je realizovaná špeciálnymi pedagogičkami a 2 asistentkami pedagóga. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením sa postupuje podľa platných vzdelávacích programov (§94 ods. 2 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, programy sú dostupné na <http://www.statpedu.sk/sk/Statny-vzdelavaci-program/VP-pre-deti-a-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim.alej>).

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali

tvorcami hodnôt, ktoré tvoria cieľavedomou činnosťou. Práca so žiakom so ŠVVP je náročná a vyžaduje od učiteľa aktualizovať svoje poznatky v oblasti platnej legislatívy, získavať a rozširovať odborné vedomosti zo špeciálnej pedagogiky, rešpektovať individualitu každého žiaka, podporovať jeho snahu, využívať pozitívnu motiváciu, zaraďovať častejšie prestávky. V procese edukácie žiakov so ZZ sa uplatňujú okrem všeobecných edukačných metód a princípov aj špeciálnopedagogické vzdelávacie metódy (metóda viacnásobného opakovania informácie,

metóda nadmerného zvýraznenia informácie, metóda zvýraznenia informácie inštrukčnými médiami, metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie, metóda intenzívnej spätnej väzby, metóda pozitívneho posilňovania a pod.),

b) integrácia.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok podľa potreby,
- potrebný servis odborníkov – špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník a iný špecialista podľa aktuálnej potreby.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci s VP, so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Dôležitosť správne vytvoreného IVVP má význam pre žiaka, učiteľa aj rodičov. Žiakovi dáva príležitosť postupovať podľa svojich schopností a možností, individuálnym tempom a bez stresu; učiteľovi umožňuje

postupovať tak, aby žiak napredoval podľa svojich možností a rodičom, ktorí sledujú pokroky svojho dieťaťa lepšie spolupracovať so školou. IVVP je aj určitou obranou proti nekritickým požiadavkám rodičov. Dôležitá je motivačná hodnota IVVP – žiak si uvedomuje, že mu chcú pomôcť a zároveň IVVP slúži ako obrana proti nežiaducim prejavom žiaka – „Ja to nemusím robiť“.

Pomôcky pre deti a žiakov so ŠVVP:

-názorné pomôcky,

-predmety dennej potreby (reálne predmety alebo modely),

-pomôcky na rozvoj reči, myslenia a iných psychických funkcií (obrázky, literatúra, časopisy, počítačové programy...),

-pomôcky na rozvoj vnímania, pozornosti, pamäti, vôle,

-pomôcky na rozvoj jemnej motoriky,

-pomôcky motivačné.

b) úprava organizácie výchovy a vzdelávania,

c) úprava prostredia, v ktorom sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje,

d) využitie špecifických metód a foriem výchovy a vzdelávania.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci s asistentom učiteľa a so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t.j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krkov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých má žiak problémy vyplývajúce zo sociálnych a kultúrnych hendikepov, prípadne

potrebuje iné úpravy. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a oboznámiť s nimi zákonného zástupcu žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Hodnotenie a klasifikácia (Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie): v procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt, rešpektuje práva žiaka a humánne sa k nemu správa. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka v súlade s požiadavkami vymedzenými v UO, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka. Pri overovaní vedomostí žiaka je potrebné hľadať také spôsoby, ktorými zistíme skutočné vedomosti a zručnosti žiaka nevyrušíme ho pritom v práci. Odporúčame, aby v IVVP bolo uvedené, čo bude mať žiak napísané v doložke vysvedčenia.

Spolupráca s rodičmi: rodič má právo vybrať formu vzdelávania pre svoje dieťa, má však aj povinnosť spolupracovať so školou, oznamovať zmeny v správaní svojho dieťaťa a zabezpečovať intervenciu, ktorú nemôže realizovať škola (rehabilitácia). Keďže v škole nie je školský špeciálny pedagóg, rodič zabezpečí terapeutické a kompenzačné cvičenia na odbornom pracovisku (**CPPPaP v Sabinove, CŠPP v Lipanoch, Centrum špeciálneho pedagogického poradenstva- telesné postihnutie, Opatovská cesta Košice, Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva so zameraním na zrakovo postihnutých Levoča**). Vhodné je uviesť, ako budú rodičia pomáhať žiakovi pri príprave na vyučovanie, akým spôsobom a ako často budú komunikovať s triednym učiteľom, ďalšími učiteľmi.

Kontrola a vyhodnotenie IVVP: splnenie, či nesplnenie úloh, či žiak napreduje, či sú postupy efektívne, či nezlyháva v niektorom predmete. Vyhodnotenie a kontrola plnenia sú realizované štvrťročne na hodnotiacej PR, doložené písomne, zaznamenané v zápisnici. Ak sa zistí, že žiak má problémy a IVVP neplní, je potrebné plán prehodnotiť a prepracovať.

Práva a povinnosti účastníkov integrácie upravuje § 144 zákona č. 245/2008 Z. z., žiak má právo na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie, zdravotný stav v rozsahu ustanovenom v citovanom zákone, na poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelá-

vaním, na organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny, na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifickým foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto

výchovu a vzdelávanie umožňujú, používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne učebnice, didaktické a kompenzačné pomôcky.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)

Vysvetlenie: výchova a vzdelávanie žiakov zo SZP ako žiakov so ŠVVP **nie je klasickou integráciou** ako výchova a vzdelávanie ostatných integrovaných žiakov so zdravotným znevýhodnením (žiak so zdravotným postihnutím, žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami, žiak s poruchou správania), žiak s nadaním.

Žiaci zo SZP majú vytvorené podmienky vo výchove a vzdelávaní ako v špecializovanej triede. **Prioritným dôvodom vytvárania individuálnych podmienok v ich výchove a vzdelávaní sú ich edukačné potreby, nie ekonomické.**

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa uskutočňuje podľa školského zákona s využitím špecifických metód a foriem (**§ 107 ods. 1 školského zákona**). Pre zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa vytvárajú **individuálne podmienky:**

Špecifické podmienky pre vzdelávanie detí zo SZP:

- zabezpečiť pred vstupom do základnej školy testovanie školskej spôsobilosti výlučne pedagogicko-psychologickými poradňami na základe sociálno-kultúrne nezávislých testov školskej spôsobilosti pre 6 – 7 ročné deti, ktoré rešpektujú špecifiká v oblasti poznania a skúseností detí so sociálne znevýhodneného prostredia, najmä u detí z prostredia národnostných menšín,

- prispôbiť úrovni dieťaťa obsah a metódy vzdelávania v nultom ročníku s cieľom dosiahnuť kompenzáciu deficitu,
- odporúčané metódy vzdelávania:
 - čítanie ako učebná stratégia (SQ3R, PLAN, KWL, RAP, REAP, Porovnaj – Rozlíš, 3 – 2 – 1), hravé zážitkové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, písanie ako nástroj myslenia, KRAFTS, zhlukovanie, pojmové mapovanie, brainwriting, cinquain, akrostich, Vennov diagram, cubing, T- schéma, voľné písanie...
- znížiť počet žiakov v bežnej triede, aby sa umožnila sa vyššia miera individuálneho prístupu k žiakovi,
- realizovať celodenný výchovný systém s možnosťou zmysluplného trávenia voľného času a pomoci pri príprave na vyučovanie,
- zabezpečiť asistenta učiteľa, ktorý v prípade detí zo zmiešaného národnostného prostredia ovláda aj ich materinský jazyk,
- vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo SZP,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňovať sociálne a kultúrne prostredie a potreby detí zo SZP,
- realizovať programy orientované na zlepšenie spolupráce rodičov (predovšetkým rómskych) detí so základnou školou,
- zabezpečiť spoluprácu s neformálnymi komunitnými centrami, ktoré sa zaoberajú vzdelávaním detí vrátane materských centier pre budúce matky a matky s deťmi,
- podporiť vzdelávacie programy multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom a programy implementovať ako súčasť školského vzdelávacieho programu.
- podporiť vzdelávanie pedagógov vedúcej k inklúzii žiakov z MRK

Ďalšie podmienky

- a. personálne podmienky: pedagóg cielene pripravený na vzdelávanie detí zo SZP, spolupráca so špecialistami – špeciálny pedagóg, psychológ, logopéd, terapeut, asistent učiteľa a iní odborníci,
- b. materiálne podmienky: špeciálne doplnkové učebné pomôcky, učebnice, pracovné listy, prípadne iné pomôcky,
- c. odborné a organizačné podmienky: včasná špeciálno-pedagogická, psychologická a sociálna diagnostika, špeciálne metódy a formy vzdelávania – individuálna a skupinová práca, kooperatívne učenie, špecifické vyučovacie predmety, vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, spolupráca s poradenskými zariadeniami.

Žiaci zo SZP so ŠVVP sú žiaci, ktorí

1. boli vyšetrení v CPPP aP (CŠPP), zistilo sa, že majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
2. škola im venuje osobitnú starostlivosť podľa odporúčaní centra:
 - a) ak majú ŠVVP z dôvodu nerozvinutých funkcií vplyvom SZP, vzdelávajú sa v
 - nultom ročníku,
 - špecializovanej triede,
 - bežnej triede podľa IVVP,
 - b) ak majú ŠVVP z dôvodu zdravotného znevýhodnenia (napr. mentálneho postihnutia), vzdelávajú sa v
 - špeciálnej škole podľa druhu zdravotného znevýhodnenia (napr. v ŠZŠ),
 - špeciálnej triede,
 - bežnej triede formou školskej integrácie (podľa IVVP),
 (môžu sa vzdelávať aj v bežnej triede bez úprav, ak si rodičia integráciu neprajú).

V škole so súhlasom zriaďovateľa možno zriadiť **nultý ročník a špecializovanú triedu** pre žiakov, ktorí z výchovno-vzdelávacieho hľadiska potrebujú kompenzačný program alebo rozvojový program.

Špecializovaná trieda sa zriaďuje aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých po absolvovaní nultého ročníka nie je predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania prvého ročníka, alebo u ktorých sa na základe psychologického vyšetrenia zistí, že nemajú predpoklady, aby úspešne zvládli obsah vzdelávania prvého ročníka (**2.5.2 Školská integrácia detí so ŠVVP a žiakov so ŠVVP bod 11 POP 2010/2011**). Žiaka do

triedy zaraďuje riaditeľ na návrh triedneho učiteľa, výchovného poradcu po vyjadrení zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a po informovanom súhlase zákonného zástupcu žiaka. V špecializovanej triede je žiak zaradený iba počas nevyhnutnej potreby.

Do samostatných tried pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie je možné zaradiť deti výlučne z dôvodu, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Žiaci v hraničnom pásme mentálnej retardácie nie sú žiakmi so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Nemôžu byť zaradovaní do špeciálnych škôl alebo tried pre mentálne postihnutých žiakov ani byť v tomto zmysle individuálne integrovaníje možné týchto žiakov vzdelávať v **špecializovaných triedach** základných škôl (**2.1.1 Školská integrácia žiakov so ŠVVP bod 10 POP 2007/2008**).

ZŠ venuje pozornosť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia v záujme zlepšenia ich dochádzky a školskej úspešnosti, spolupracuje so zriaďovateľom, OÚ v Olejníkove, rodičmi a miestnou komunitou, asistentmi učiteľa, spolupracuje s MPC v alokovanom pracovisku Prešov a jeho Rómskym vzdelávacím, informačným, poradenským a dokumentačným centrom Prešov (ROCEPO).

Pri starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia dôsledne vykonáva diagnostické vyšetrenia.

Príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov so SZP používa na úhradu nákladov

- a) na mzdy asistentov učiteľa pre žiakov zo SZP na sociálne poistenie a poistného na povinné verejné zdravotné poistenie,
- b) na vybavenie miestnosti určenej na prípravu žiakov zo SZP na vyučovanie
 1. didaktickou technikou,
 2. učebnými pomôckami,
 3. kompenzačnými pomôckami,
- c) spojených s účasťou žiakov na aktivitách podľa osobitného predpisu,
- d) spojených so vzdelávaním žiakov v špecializovaných triedach,
- e) spojených so zabránením prenosu nákazy prenosného ochorenia, ktorým je pedikulóza

Edukácia detí a žiakov so ZZ sa chápe ako celoživotný proces, ktorý je pre nich hlavnou a najúčinnjšou terapiou a formou ich socializácie a inklúzie do spoločnosti. ZŠ informuje zákonného zástupcu o možnosti vzdelávania žiaka so ZZ vopred (integrácia, špeciálna trieda) a zároveň informuje o možnosti prípravy žiaka na budúce povolanie ďalším štúdiom na SŠ. Poskytovanie aktuálnych informácií ZŠ umožňuje **program KomposyT**, ktorého cieľom je podporiť sociálnu inklúziu osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k získavaniu zručností potrebných na trhu práce a podporiť ďalšie vzdelávanie osôb pracujúcich v oblasti ich integrácie do spoločnosti.

L'udské zdroje inkluzívnej pedagogiky:

Osoba	Charakteristika
Rodič	Poskytuje všestrannú starostlivosť, prvý vychovávateľ. Poznanie potrieb, oddanosť, záujem, obhajoba práv, podpora.
Triedny učiteľ	Poskytuje starostlivosť v triede, poskytuje vzdelanie,

	odborné vedomosti, pozorovacie a plánovacie schopnosti, tvorca triednej klímy, tvorca IVVP, spolupráca so psychológom a špeciálnym pedagógom z CPPPaP, CŠPP.
Lekár	Zdravotnícka starostlivosť.
Psychológ, špeciálny pedagóg, iný terapeut	Špeciálna podpora, terapeutické intervencie. Pozná zdravotný a psychický stav klienta, špeciálne vedomosti a schopnosti. Poradenské zariadenia neurčujú iba diagnózu, ale navrhnu spôsoby vzdelávania, odborné postupy, poskytujú dieťaťu pravidelné reedukačné služby, spolupracujú pri profesijnej orientácii žiaka, poskytujú odborné rady a konzultácie tak učiteľom, ako aj rodičom.
Výchovný poradca	Metodika, sociálne vedomosti, koordinácia učiteľov, zdroje informácií.
Asistent učiteľa	Poskytuje pomoc v triede, osobný vzťah-pomáha prekonávať bariéry.
Ostatní učitelia- členovia pedagogického zboru	Odbornosť, kolegiálna podpora, nezávislý pohľad.
Riaditeľ	Podpora, odbornosť, rozhoduje o dostupných prostriedkoch a možnostiach vzdelávania žiaka zo ŠVVP.
Žiaci	Veková blízkosť, porozumenie, záujem, spoločné učenie.

16. Prierezové témy

Začlenenie prierezových tém pre primárne vzdelávanie

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Prehľad prierezových tém:

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
 Environmentálna výchova
 Mediálna výchova
 Ochrana života a zdravia
 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
 Multikultúrna výchova
 Osobnostný a sociálny rozvoj

Ciele dopravnej výchovy:

- oboznámiť žiakov s pravidlami cestnej premávky - bezpečná cesta do a zo školy, dopravné značky, semafor, priechody pre chodcov, účastníci cestnej premávky (chodci, cyklisti, dopravné prostriedky...)

- oboznámiť žiakov so zásadami bezpečnej jazdy na bicykli - beseda s príslušníkom Policajného zboru

Aktivity: Dopraváčik

Predmet: Prvouka , Prírodoveda , Telesná a športová výchova

Ciele environmentálnej výchovy:

- žiaci získajú vedomosti a zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie
- oboznámiť žiakov so základnými pravidlami triedenia odpadu a jeho realizáciou doma a v škole

Aktivity: Deň Zeme, Deň vody, Mesiac lesov, zber vrchnákov z PET fliaš, zber obalov mlieka, elektroodpad, Úžasný deň- turistika a zber odpadkov

Predmet: Prírodoveda , Vlastiveda , Biológia, Telesná a športová výchova

Ciele mediálnej výchovy:

- viesť žiakov k tomu, aby lepšie chápali a poznali pravidlá fungovania mediálneho sveta a primerane veku média využívali
- rozvíjať u žiakov schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

Predmet: Informatika, SJL

Aktivity: Hviezdoslavov Kubín

Ciele ochrany života a zdravia:

- formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí
- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
- rozvinúť morálne vlastnosti žiakov
- formovať u žiakov predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách

Predmet: Domov a práca , Telesná a športová výchova

Aktivity: Športom upevňujeme zdravie, Deň slnka- pri hre vonku je veselo, Európsky týždeň športu, Beh zdravia, Ukážka bylín- ochutnávka čaju, korčuľovanie, Deň mlieka, Hovorme o jedle, Kampaň- odstrániť obezitu , Svetový deň výživy, Svetový deň zdravia

Ciele tvorby projektov a prezentačné zručnosti:

- rozvíjať u žiakov schopnosti komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt
- oboznámiť žiakov s postupnosťou jednotlivých krokov a metodológiou tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v jednotlivých predmetoch
- naučiť žiakov prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií

Predmet: Prírodoveda, Vlastiveda, SJL

Aktivita: projekt- Plamienok lásky- výroba sviečok

Ciele regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry:

- vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.
- oboznámiť žiakov s históriou, tradíciami a kultúrou vlastnej obce, jej flórou a faunou

Predmet: Hudobná výchova, Vlastiveda, Výtvarná výchova

Aktivita: Mesiac úcty k starším, Vianočná besiedka, Deň matiek, Tvorivé dielne

Ciele multikultúrnej výchovy:

- viesť žiakov k uvedomeniu si povahy vlastného socio - kultúrneho prostredia a k chápaniu kultúrnej identity tohto prostredia
- viesť žiakov k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti najbližšieho okolia.
- podporiť rozvoj kultúrnej gramotnosti žiaka
- viesť žiakov k chápaniu, aké miesto majú hodnoty vlastného kultúrneho prostredia medzi univerzálnymi ľudskými hodnotami
- viesť žiakov k chápaniu prítomnosti univerzálnych hodnôt v iných kultúrach
- podporovať sebavedomie žiakov a schopnosti uplatniť sa vo vlastnej skupine vyvážené so schopnosťami spolupracovať s deťmi z iných skupín
- poskytovať dostatok podnetov pre zážitok rôznorodosti ľudského sveta, podnecovať záujem o okolie
- podnecovať zvedavosť o odlišné kultúry v blízkom okolí
- podporovať ochotu skúmať okolie
- rozvíjať sebareflexiu a klásť základy kritického myslenia vo vzťahu k vlastnej aj k cudzím kultúram
- rozvíjať schopnosť porozumieť neverbálnej komunikácii
- rozvíjať schopnosť kultivovane a primerane komunikovať s pomocou vyjadrovacích prostriedkov vlastnej kultúry

Predmet: Hudobná výchova

Aktivita: Integrácia, Nestville Park- museum remesiel, Miss Róma, Karneval , Hviezdoslavov Kubín Šarkaniáda, Vianočná burza

Ciele prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj:

- viesť žiakov k dodržiavaniu ľudských práv človeka v konkrétnych situáciách
- rozvíjať u žiakov sebaúctu, sebadôveru
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať práva, názory a potreby ostatných
- rozvíjať u žiakov schopnosť uplatňovať prevenciu pred šikanovaním, užívaním návykových látok

Predmet: Občianska náuka

Aktivita: Beseda- prevencia pred šikanovaním, Výchovný koncert- protidrogová tematika, Deň tolerancie

Projekt: Výroba sviečok

Prierezové témy: Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

Multikultúrna výchova

Cieľ projektu: Pomocou špeciálnych výchovno – vzdelávacích metód, foriem a prostriedkov poskytnúť výchovu a vzdelania žiakom aj žiakom pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia . V tomto projekte sa zameriavame na tvorivú motiváciu zažívania úspechu. Projekt je zameraný na dosiahnutie najvyššieho stupňa socializácie a na dosiahnutie úspešného pracovného a spoločenského uplatnenia.

Samostatný predmet	Časová dotácia	Ročník	Špeciálne triedy	Odkaz na UO
Dopravná výchova	1	1		ŠkVP
Rodinná výchova	1		7. a 9.roč.	ŠkVP

Začlenenie prierezových tém pre nižšie sekundárne vzdelávanie

1. Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa spravidla prelínajú cez vzdelávacie oblasti. Prierezové tematiky je možné uplatňovať viacerými formami – ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov, - ako samostatný učebný predmet v rámci voliteľných hodín (pri profilácii školy), -vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo veľmi efektívna forma kurzu.

Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód. Výber spôsobu a času realizácie prierezovej tematiky je v kompetencii každej školy.

V rámci profilácie školy sme okrem začlenenia prierezových tém do povinných vyučovacích predmetov vytvorili samostatné predmety pre nižšie sekundárne vzdelávanie – ISCED 2 v ktorých sa tiež realizujú ciele prierezových tém:

Mediálna výchova -9.roč.

Praktické cvičenia z geografie – 8.roč.

Rodinná výchova – 5.roč.

Tvorivá dramatika – 8.roč.

Výchova k zdraviu -6.roč.

Nemčina hrou – 5. a 6. Roč.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania sú súčasťou ŠkVP tieto prierezové témy:

- **MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA**
- **MEDIÁLNA VÝCHOVA**
- **ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA**
- **OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ**
- **OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA**
- **TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI**

1.1 Multikultúrna výchova – (ďalej MUV)

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného,

náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom - pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Multikultúrnou výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch.

Hlavné ciele MUV pre nižšie sekundárne vzdelanie:

1. Viest' žiakov ku kultúrnej sebareflexii.
2. Viest' žiakov k mysleniu o kultúre.
3. Viest' žiakov k rešpektovaniu kultúrnej rozmanitosti blízkeho okolia.
4. Viest' žiakov k spolupráci s príslušníkmi iných kultúr.

Témy MUV:

1. Akceptovanie inej kultúry

prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej

2. Rozvoj medziľudskej tolerance

rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín

3. Spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry

osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti

4. Poznať históriu, zvyky, tradície iných kultúr

5. Schopnosť chápať vzťahy vlastnej kultúry s inými kultúrami

- schopnosť vidieť ich vzájomné ovplyvňovanie sa v histórii a snaha prijať toto ovplyvňovanie ako samozrejmosť

6. Schopnosť chápať popri výhodách aj obmedzenia vlastnej kultúry a iných kultúr

- vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám

7. Spolupráca s inými kultúrami

- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej (náboženskej alebo inej) intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti

8. Boj proti neznášanlivosti, rasizmu, xenofóbii

- rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu

9. Medziľudské vzťahy v škole, vzťah medzi učiteľmi a žiakmi

- uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie
- rovnoprávny prístup k všetkým žiakom - pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia

Témy multikultúrnej výchovy začleňujeme do predmetov:

- slovenský jazyk a literatúra,
- nemecký jazyk, nemčina hrou
- anglický jazyk,
- geografia,
- výtvarná výchova
- dejepis,
- hudobná výchova,
- občianska náuka,
- náboženská výchova
- mediálna výchova
- tvorivá dramatika
- rodinná výchova

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- rozhovor na triednických hodinách
- projektové spracovanie
- multimediálna prezentácia
- výtvarné spracovanie témy
- článok v školskom časopise

Využívané zdroje:

www.clovekvohrozeni.sk
www.multikulti.sk
www.nadaciamilanasiamecku.sk
www.osf.sk
www.rozvojovevzdelavanie.sk
www.ruzovyamodrysvet.sk
www.skolainak.sk

Aktivity a projekty školy:

Slávnostné otvorenie šk.roka 2016/2017, Európsky týždeň športu, Európsky deň jazykov, Charitatívny koncert-Integrácia, Úcta k starším, Návšteva divadla v PO, Deň tolerancie, Vianočná besiedka, Vianočná burza, Sv.Mikuláš, Spomienkový akt pri pamätníku padlých, Karneval, Hviezdoslavov Kubín, Návšteva múzea, Nestville park- múzeum remesiel, Miss Róma, Deň matiek

1.2 Mediálna výchova – (ďalej MDV)

Rozvíja schopnosti zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnou stáva problém ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality.

Obzvlášť závažná sa ukazuje potreba formovať schopnosť detí a mládeže kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy prednostne na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Mediálna výchova ako prierezová téma vedie žiakov k tomu, aby si osvojili stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi.

Cieľom mediálnej výchovy je rozvinúť u žiakov spôsobilosť - mediálnu kompetenciu zmysluplne t.j. reflektujúco, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty. Cieľom výučby je podnietiť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov (najmä s nadmerným a neprimeraným výskytom násilia, výskytom sexuality, či inými obsahmi nerešpektujúcimi ochranu ľudskej dôstojnosti...).

Mediálna výchova zahŕňa prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, ktorá na jednej strane robí žiakov citlivých pre kvalitné mediálne obsahy a na druhej strane im poskytuje pomoc pri účinnej ochrane pred negatívnymi vplyvmi médií. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť.

Základom je naučiť žiakov chápať reálne, ale i možné mediálne vplyvy na jednotlivca, ale tiež na rôzne aspekty spoločenského diania, a to tak pozitívne ako aj negatívne.

Žiaci by za pomoci výučby mediálnej výchovy mali postupne dokázať nájsť vlastný optimálny spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá ovplyvňujú a využívať médiá ako nástroje pozitívneho ovplyvňovania tejto reality.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy: je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Mediálnu výchovu začleňujeme do predmetov

- výtvarná výchova,
- slovenský jazyk a literatúra,
- biológia,
- občianska náuka,
- výchova umením,
- informatika, informatická výchova.
- mediálna výchova
- tvorivá dramatika
- dejepis

VCZ

- rodinná výchova

.....

Aktivity a projekty školy:

Elektronické prihlasovanie T5, Európsky deň jazykov, I-Bobor, Bezpečné cestovanie, Enviroolympiáda, Kvíz Dobre vedieť, Hovorme o jedle, Spomienkový akt pri pamätníku padlých, Úcta k starším, Beseda so psychologičkou, Hviezdoslavov Kubín.

Témy mediálnej výchovy

1. Svet médií
2. Interpersonálne médiá
3. Tlačené médiá
4. Auditívne médiá
5. Audiovizuálne médiá
6. Digitálne médiá
7. O reklame

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- ako samostatný predmet v 9. ročníku

- rozhovor, diskusia,
- návšteva divadla, kina
- vytvorenie multimedálnej prezentácie
- článok v školskom časopise
- výtvarné spracovanie – plagát
- tvorba videa

Využívané zdroje:

<http://www.medialnavychova.sk>

www.zodpovedne.sk

učebnica: Mediálna výchova pre 5. a 9. ročník pre základné školy, Orbis Pictus Istropolitana s.r.o. 2014

1.3 Osobnostný a sociálny rozvoj – (ďalej OSR)

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu. Dôležité je podporovať prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok). Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Vhodné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Témy budú realizované najmä na triednických hodinách, občianskej náuky, slovenského jazyka a literatúry, vhodnou a osvedčenou formou je výchovný program (dlhodobý kurz) v spolupráci s CPPPaP.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným,
- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým,
- zvládaniu vlastného správania,

- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej,
- rozvíjaní základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií,
- akceptácii rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania

v každodennom živote.

Osobnostný a sociálny rozvoj začleníme do predmetov:

- slovenský jazyk a literatúra
- náboženská výchova
- telesná výchova
- biológia
- chémia
- fyzika
- občianska náuka
- mediálna výchova
- rodinná výchova
- tvorivá dramatika
-

Aktivity a projekty školy:

Tr. hodiny -Školský poriadok, Európsky deň jazykov, Úcta k starším, Monitoring profesijnej orientácie žiakov 9. Ročníka, Burza povolání- ÚPSVaR Prešov, Hovoríme o jedle, Deň tolerancie, Beseda so psychologičkou: O rizikách práce v zahraničí, Poznávame povolania: exkurzia žiakov 5. – 9. ročníka vo firmách a závodoch pôsobiach v meste Lipany, Spomienkový akt pri pomníku padlých, Typológia žiakov pomocou dotazníkov, Deň vody, Športom si upevňujeme zdravie, Deň Zeme, V zdravom tele zdravý duch

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- beseda s odborníkom s CPPPaP,
- rozhovor a riadená diskusia,
- kurz realizovaný pracovníkmi CPPPaP – v rámci Týždňa boja proti drogám,
- projekt,
- multimediálna prezentácia,
- praktické cvičenia,
- didaktické hry a športové aktivity.

1.4 Environmentálna výchova – (ďalej ENV)

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Vzdelávacia oblasť „Príroda a spoločnosť“ poskytuje ucelený elementárny pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. V maximálnej miere využíva priame pozorovanie žiakov okolitého prostredia, ktoré výrazne ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti jedinca.

Vzdelávacia oblasť „Človek a príroda“ zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od ekosystémov po biosféru ako celku, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacia oblasť „Človek a spoločnosť“ a „Človek a hodnoty“ sa zameriava na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazuje na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medzilidské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí.)

Vzdelávacia oblasť „Zdravie a pohyb“ rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných. V súvislosti s problémami súčasného sveta poukazuje aj na dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí.

Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno - komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Vzdelávacia oblasť „Umenie a kultúra“ poskytuje mnoho príležitostí na zamyslenie sa nad vzťahom človeka a životného prostredia, na uvedomenie si prírodného a sociálneho prostredia ako zdroja inšpirácie pre vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt a na vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

Prínos environmentálnej výchovy k rozvoju osobnosti žiaka

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;

V oblasti postojov a hodnôt:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;

- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Tematické okruhy

1. Ochrana prírody a krajiny

Les (význam lesa, funkcia lesného ekosystému, les v našom prostredí, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie), pole (význam, zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka, spôsoby hospodárenia na poli, okolie polí), vodné zdroje (ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou), more (druhovú rozmanitosť, význam pre biosféru, morské riasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého), tropický dažďový prales (druhovú rozmanitosť, miznutie tropických dažďových pralesov a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme); ľudské sídlo – mesto – dedina (umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu, aplikácia na miestne podmienky, urbanizácia - vplyv na prírodu a krajinu), kultúrna krajina (pochoopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia);

2. Zložky životného prostredia

Voda (význam vody, kolobeh vody, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete, čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia), ovzdušie (význam pre život na Zemi, klimatické zmeny, zdroje znečistenia, čistota ovzdušia), pôda (význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy, dôsledky erózie, znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo), zachovanie biodiverzity (význam druhej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana);

3. Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana

Význam prírodných zdrojov pre človeka, obnoviteľné prírodné zdroje, neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, využívanie alternatívnych zdrojov energie;

4. Ľudské aktivity a problémy životného prostredia

Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie (význam, vývoj, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia), priemysel a životné prostredie (priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti), odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu), ochrana prírody a kultúrnych pamiatok (význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva, právne riešenie u nás, v EÚ a vo svete), zmeny v krajine (dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy, územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia), dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí (Agenda 21, Deň Zeme, Deň životného prostredia OSN...);

5. Vzťah človeka k prostrediu

Naše mesto, obec (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana), náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie), lokálne a globálne ekologické problémy (príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho

zdôvodnenie a prezentácia), prostredie a zdravie (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia, environmentálne zdravie) nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja);

Pravidelné dlhoročné aktivity školy podporujúce environmentálnu výchovu

- **Deň Zeme – 22. apríl** – aktivita zameraná na ochranu životného prostredia, tradične tematicky zameraná „Vyčisti si svoju oblasť v ktorej žiješ!“. Aktivita je realizovaná formou besedy, súťaží a praktických aktivít v teréne zameraných na zber odpadkov,

lokalizovaním nelegálnych skládok v obci a výsadbou novej zelene. Presádzanie interiérových rastlín, ktoré sú v triedach a na chodbách školy.

- **Úprava areálu školy** – tradičné sezónne práce na úpravu okolia školy, starostlivosť o skalku, kry, úprava lesoparku – napr. hrabanie, starostlivosť o novo posadené stromčeky.
- **Týždeň zdravia** - aktivita zameraná na zdravý životný štýl, podporovanie pohybových aktivít, pobyt na čerstvom vzduchu, konzumáciu zdravých potravín
- **Recyklácia** – celoročná aktivita školy zameraná na recyklovanie odpadového materiálu, využívanie odpadového materiálu. Každoročné organizovanie zberu papiera.
- **Liečivé rastliny** – osвета v zbere a pestovaní liečivých rastlín, ich význam pre človeka. Podporovať význam prírodných liečiv pred umelými preparátmi. Ochutnávky čajov,
- **Škola v prírode.**

Environmentálna výchova je začlenená v predmetoch

- **výtvarná výchova**
- **matematika**
- **biológia**
- **geografia**
- **praktické cvičenia z geografie**
- **fyzika**
- **chémia**
- **technika**
- **slovenský jazyk a literatúra**
- **svet práce**

Aktivity a projekty školy:

Tr. hodiny: OČAP, Prírodovedná exkurzia, Ukážka bylín a ochutnávka bylinkových čajov, Čistenie areálu školy, Zber vrchnáčikov z PET fliaš, obalov z mlieka, hliníkových viečok, starých batérií, Deň vody, Enviroolympiáda, Deň zeme, Prírodovedná exkurzia, Zber odpadkov, OČAP

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- beseda s odborníkom – poľovníci, včelár, pracovníci Lesov SR
- aktivity – v rámci Dňa Zeme, účelových cvičení a didaktických hier,
- projektové spracovanie témy,
- vychádzka,
- exkurzia – prírodovedné múzeum, botanická záhrada
- výlet s tematikou objavovania rozmanitosti a krás prírody,
- účasť žiakov 8. r. na celoslovenskej súťaži: enviroolympiáda.

- škola v prírode,
- multimediálne spracovanie environmentálnej témy – vytvorenie prezentácie,
- výtvarné a priestorové spracovanie s využitím odpadového materiálu,
- výroba herbáru – informatika, biológia
- článok v školskom časopise,
- didaktické hry a hravé environmentálne aktivity na I. stupni,
- riešenie slovných úloh z matematiky s danou tematikou v rámci voliteľných hodín,
- vyučovanie v prírode – v parku, v lesoparku školy,
- využívanie edukačných serverov s tematikou ENV.

Využívané zdroje:

http://www.mpc-edu.sk/library/files/frykova_environmentalna.pdf

<http://www.zelenaskola.sk>

<http://www.tanika.sk/web/matematika/env.htm>

<http://www.platforma.ekofond.sk/moderne-vyucovanie/aktivity>

<http://www.sopsr.sk/web/>

http://www.enviro-edu.sk/?page=ochrana_prirody

Voliteľné hodiny v rámci predmetu matematika sú v značnej miere využívané na riešenie slovných úloh s tematikou environmentálnej výchovy a globálnych rozvojových problémov.

Využívané zdroje na matematiku:

<http://www.tanika.sk/web/matematika>

<http://www.platforma.ekofond.sk/moderne-vyucovanie/aktivity>

1.5 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – (ďalej TBZ)

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultúrovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Prierezovú tému je možné začleniť do všetkých predmetov. V najväčšej miere je téma začlenená v predmetoch:

- **anglický jazyk,**
- **nemecký jazyk, nemčina hrou**
- **biológia,**
- **geografia,**
- **informatika,**
- **fyzika**
- **chémia**
- **dejepis**
- **praktické cvičenia z geografie**
- **rodinná výchova ,VCZ**

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- vytvorenie multimediálne prezentácie na danú tému,
- verejné prezentovanie projektov – učiteľom, spolužiakom
- výstava zhotovených projektov v priestoroch školy,
- výtvarné spracovanie tematiky – prezentácia na verejnosti, v školskom časopise, v priestoroch školy ,
- tvorba webovej stránky triedy,
- tvorivé priestorové projekty v rámci prírodovedných predmetov,
- prezentácia vlastných pokusov, objavov, pozorovania a skúmania – vystupovanie pred publikom ,
- tímová práca na projekte – rozdelenie úloh, argumentovanie, prezentácia výsledkov pred publikom,
- prieskum – zhodnotenie výsledkov prieskumu, vyhodnotenie formou grafov, tabuliek.

Aktivity a projekty školy:

Beh zdravia, Charitatívny koncert Poprad, Európsky deň jazykov, jesenná výstava- výroba kvietkov na mesiac úcty k starším, Hovorme o jedle, Bezpečné cestovanie – texty, Vianočná besiedka, spomienkový akt- kladenie vencov, Ibobor, Misss Roma

1.6 Ochrana života a zdravia – (ďalej OZO)

Ochrana života človeka a jeho zdravia rozvíja postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách ako sú napr. priemyselné a ekologické havárie, dopravné nehody, živelné pohromy a prírodné katastrofy.

Podobne nepredvídané udalosti môžu vzniknúť pri pobyte a pohybe v prírode.

Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

Prierezová téma „Ochrana života a zdravia“ sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktických hier a účelových cvičení.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

Účelové cvičenia (ÚC) v 5. - 9. ročníku realizujeme v prírode 2 razy do roka po 5 vyučovacích hodinách spravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácie plánovaného ÚC.

Samostatný predmet – Výchova k zdraviu - 6.roč.

Rodinná výchova – 5.roč.

Tematické celky:

- **riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana**
- **zdravotná príprava**
- **pohyb a pobyt v prírode**

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana (CO)

- naša obec - všeobecná charakteristika
- evakuácia školy v prípade ohrozenia - postup opustenia školy, miesta
- zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru
- signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení
- horľaviny a ich následky

Zdravotná príprava

- vybavenie domácej lekárničky a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov
- ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy privolanie pomoci k zranenému význam symbolu Červený kríž.

Pohyb a pobyt v prírode

- orientácia v mieste školy a jej okolí určenie svetových strán podľa slnka
- významné budovy a ich účel - zdravotné stredisko, lekáreň, pošta, telefón; predajne, železničná a autobusová stanica, miestny úrad
- historické objekty našej obce - pamätné domy, zrúcaniny, pamätníky,
- múzeá, galérie
- poznávanie zelene v okolí obce
- správanie sa k osamelým zvieratám

5. ročník

Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- varovné signály CO – činnosť na varovný signál „Všeobecné ohrozenie“, „Ohrozenie vodou“, „Koniec ohrozenia“
- ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami kolektívna ochrana, evakuácia – vyhlásenie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina kolektívna ochrana
- ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti.

Zdravotná príprava

- imobilizácia horných a dolných končatín pomocou štandardných dláh znehybnenie poranených končatín improvizovanými prostriedkami
- uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy
- privolanie lekára ošetrovanie a znehybnenie zlomenín dolných končatín
- spôsoby odsunu poraneného - podľa druhu a závažnosti poranenia.

Pohyb a pobyt v prírode

- zásady orientácie v prírode podľa prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy
- odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m
- pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanovišťa podľa mapy
- správne zakladanie ohňa.

6. ročník

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- charakteristika nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie vyhlásenie varovných signálov CO
- činnosť v domácnostiach, činnosť žiaka a triedy po ich vyhlásení
- lokalizácia a likvidácia požiaru ručnými hasiacimi prostriedkami
- vyzoznenie a privolanie hasičov
- dekontaminácia - hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu
- evakuácia z ohrozeného priestoru
- pravidlá správania sa obyvateľstva pri ohrození a pri vzniku mimoriadnej udalosti.

Zdravotná príprava

- zložitejšie obväzovanie obväzmi horných a dolných končatín, trupu a brucha - obväzová technika
- prakové obväzy brady a nosa
- šatkové obväzy - hlava, ruky, nohy
- náplastové obväzovanie poranení na horných a dolných končatinách
- ošetrovanie poranených kĺbov a kostí horných a dolných končatín - vyvrtnutie, vykĺbenie, zlomeniny .

Pohyb a pobyt v prírode

- mierky máp a náčrtov, meranie vzdialeností na mape a v teréne
- pomer výšky a šírky s nárastom vzdialenosti
- zhotovenie jednoduchej pomôcky na odhad výšky a šírky
- zemepisný azimut
- určenie vlastného stanovišťa podľa mapy

- určenie svetových strán podľa núdzových orientačných prostriedkov
- prenášanie azimutu z mapy do terénu a z terénu do mapy preventívna ochrana pred bleskom.

7. ročník

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- činnosť na varovné signály CO
- kolektívna ochrana, evakuácia obyvateľstva, obsah evakuačnej batožiny ochranné stavby, pravidlá správania sa v úkrytoch, činnosť po opustení úkrytov
- dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia, dekontaminácia
- postup pri vzniku požiaru v osobnom automobile
- zbrane hromadného ničenia - ničivé účinky, škodlivé pôsobenie na organizmus a ochrana pred nimi
- ochrana potravín a vody pred škodlivinami a zamorením.

Zdravotná príprava

- poskytnutie prvej pomoci s pomocou lekárničky v osobnom automobile
- prvá pomoc pri otrave plynom, chemikáliami
- prvá pomoc pri šoku, proti šokové opatrenia
- vytiahnutie poraneného z rokliny
- znehybnenie pri poranení panvy, krčnej chrbtice, hrudníka
- ošetrovanie a znehybnenie otvorenej zlomeniny
- umelé dýchanie z pľúc do pľúc (ústami, nosom), masáž srdca zastavenie tepnového, žilového a vlásočnicového krvácania.

Pohyb a pobyt v prírode

- príprava pochodu, zhotovenie harmonogramu a náčrtu pochodu
- výber a úprava plochy pre stanovanie, stavanie turistického stanu
- meranie rýchlosti, šírky a hĺbky vodného toku
- prekonávanie vodnej prekážky
- správanie sa pri prietrži mračien a privaloch vody
- značenie mostov a prechodov cez vodné toky.

8. ročník

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- jadrové zbrane a ich ničivé účinky
- ochrana pred svetelným žiarením;
- ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom)
- ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou
- hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu
- lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia nebezpečné látky v okolí školy - zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia
- kolektívna ochrana - druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch odstraňovanie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu.

Zdravotná príprava

- hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených
- postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia
- praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe
- technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom
- prvá pomoc pri popáleninách
- poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia
- poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch
- sterilizácia prostriedkov
- nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie
- alkoholizmus, drogy, toxikománia - škodlivé účinky, prevencia.

Pohyb a pobyt v prírode

- pochod podľa pripravených azimutov, tabuľka pochodu
- vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike (pešo, bicyklom)
- značkovanie turistických ciest a chodníkov
- príprava jednoduchej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti
- odstraňovanie devastačných následkov spôsobených ľuďmi v prírode.

9. ročník

Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- úlohy CO vyplývajúce zo Ženevských dohôrov a dodatkových protokolov
- civilná ochrana v Slovenskej republike, jej miesto úlohy a poslanie analýza územia obce, mesta, okresu
- organizovanie jednotiek civilnej ochrany - štáby a odborné jednotky varovné signály CO - činnosť po ich vyhlásení činnosť pri záchrane ľudí zo závalov a poškodených krytov.

Zdravotná príprava

- preverenie vedomostí a prehĺbenie návykov a zručností z poskytovania
 - prvej pomoci pri rôznych poraneniach, zlomeninách, obväzovanie,
 - znehybňovanie častí tela
 - darcovstvo krvi a transplantácie orgánov ľudského tela
- správanie sa pri náleze zraneného mimo obývaného priestoru
- prevencia proti kliešťovej encefalitíde.

Pohyb a pobyt v prírode

- základná turistická výstroj
- absolvovanie trasy primeranej veku
- povinnosti turistov pri ochrane životného prostredia.

Učebné zdroje: metodické materiály MV SR – Úrad civilnej ochrany

CD – Civilná ochrana obyvateľstva

Odborná literatúra – prvá pomoc, domáca lekárnička

